

way of optimizing its registry, specifying and strengthening the argumentation of some etymologies, considering the latest historical data on several geographical objects and their names etc.

Key words: *etymology, dictionary, etymological, toponym, origin, appellative, proper name.*

Надійшла до редакції 30.05.2015

УДК 811.161.2'373.2

М. В. Максимюк

*кандидат філологічних наук,
викладач кафедри суспільних наук та українознавства
Буковинського державного медичного університету
e-mail: maksymjuk@ukr.net*

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ВЛАСНИХ НАЗВ
У ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОМУ ТЕКСТІ
(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВАСИЛЯ КОЖЕЛЯНКА
«КОТИГОРОШКО»)**

Статтю присвячено дослідженню функціонування власних назв (антропонімів) у постмодерністському тесті та їх трансформації (на матеріалі роману В. Кожелянка «Котигорошко»).

Ключові слова: *онім, антропонім, постмодерністський тест, функції онімів, «альтернативна історія».*

Оніми у художньому творі зазнають певної авторської трансформації, цілеспрямованої семантизації, виконують важливу конотативну функцію. Проте ономастичні студії на матеріалі художньої літератури до середини ХХ ст. були нечисленними, до того ж часто обмежувалися вивченням етимологічних і словотворчих характеристик поетонімів без аналізу їхнього функціонування. Упродовж останніх десятиліть у дисертаційних дослідженнях українськими ономастами проаналізовано особові імена в романах П. Загребельного, І. Ле, П. Панча (Т. Гриценко), Г. Тютюнника й В. Земляка (А. Соколова), Ю. Яновського (Г. Шотова-Ніколенко), ономастикон художніх творів М. Хвильового

(О. Усова), прозових творів В. Винниченка (Г. Лукаш), функції антропонімів у сучасному українському сатиричному романі (Л. Кричун), антропонімію прозових творів В. Дрозда (Л. Шестопалова), П. Куліша (О. Климчук), увагу науковців привертала літературно-художня антропонімія української драматургії XIX — XX ст. (Н. Попович), особові імена в драматичних творах Лесі Українки (Т. Крупеньова), різножанрових творах Л. Костенко (М. Мельник), поетичному ономастиконі творів Я. Славутича (Л. Селіверстова), власні назви в українській поезії II пол. XX ст. (І. Хлистун), сучасна українська літературно-художня зоонімія (Я. Шебештян), традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби (А. Вегеш) та ін. Отже, літературна ономастика має сьогодні значні здобутки теоретичного та прикладного характеру. Проте онімія сучасної української постмодерністської літератури (і особливо прози) усе ще мало досліджена, ономасторчість чималої кількості авторів посттоталітарного періоду або взагалі перебуває поза увагою дослідників літературної ономастики, або розглянута принагідно чи фрагментарно і не стала об'єктом комплексного аналізу. Зокрема, це стосується й творчості визначного українського письменника Василя Кожелянка, романи якого належать до кращих зразків сучасної української постмодерністської прози, а специфіка використання В. Кожелянком пропріальної лексики, на нашу думку, репрезентує особливості вживання онімії в українській постмодерністській прозі загалом і насамперед у жанрі «альтернативна історія». Тому аналіз онімії як важливого компоненту авторського ідіостилу є на сьогодні актуальним. В. Кожелянко — творець сучасної української альтернативної історії («дефіляндний» цикл романів письменника). Його «історія якби» є, безперечно, новим явищем у сучасному романі, функціонування онімів у тканині таких творів є оригінальним, неповторним і заслуговує на увагу.

Мета цієї статті — дослідити авторське використання та трансформацію антропонімів у постмодерністському тексті (на матеріалі роману В. Кожелянка «Котигорошко»). Досягнення зазначеної мети передбачає розв'язання таких **завдань**: — описати поетонімосферу роману буковинського письменника; з'ясувати конотативне та функціональне наповнення антропонімів роману та їх трансформацію; простежити, як жанр «альтернативної історії» та особливості постмодерністського твору впливають на використання В. Кожелянком

антропонімії в романі. **Об'єктом** дослідження є антропоніми роману «Котигорошко», а **предметом** — їх функціонально-стилістичне навантаження в аналізованому романі.

В ономастичному плані цікавий для дослідження роман В. Кожелянка «Котигорошко», що вийшов друком у 2001 році в серії «Дефіляди» львівського видавництва «Кальварія». Зацитуємо самого автора: «... вся проза, яка вийшла у п'ятитомнику «Дефіляди» становить такий собі цикл, (або серіал), що ґрунтується на історичній фантастиці, політичних мотивах, антиутопічних моделях, елементах фентезі та гротескно-пародійному дискурсі...» [4, с. 43]. Роман «Котигорошко» — це роман-антиутопія, сатиричний твір, хоча деякі паралелі з історією можна провести. Так, наприклад, розпад України в романі асоціюється з розпадом у недалекому минулому СРСР, протистояння двох наддержав — України й Атлантиди (в романі «Котигорошко») — досить прозорий натяк на протистояння СРСР і США тощо. Як і в романі «Дефіляда в Москві», В. Кожелянка і в цьому творі зазначає, що «події, описані в цій книжці, ніколи й ніде не відбувалися. Усі збіги географічних назв, назв часописів, власних імен і характерів є абсолютно випадковими» [3, с. 1]. Цей роман письменника-постмодерніста вирізняється цікавим використанням онімного матеріалу, його обігруванням, що, зрештою, цілком зрозуміло з огляду на те, що обігрування надбань культури, фактів історії, цитатія, а також гра мовними засобами є іманентною ознакою постмодернізму.

Ономастичний простір роману «Котигорошко» більш насичений пропріальною лексикою у порівнянні з романом «Дефіляда в Москві». У творі серед онімів визначне місце належить іменам персонажів, тобто антропонімам. Так, антропонім *Котигорошко* — прізвище головного героя — вжито в романі 529 разів. Імена на позначення інших персонажів не такі частовживані.

Досліджуючи антропонімікон роману «Котигорошко», ми зауважили два способи найменування персонажів В. Кожелянком, а саме:

- 1) імена, запозичені з українського ономастикону;
- 2) авторські новотвори.

Серед онімів, запозичених автором з українського ономастикону, виділимо дві підгрупи власних назв (ВН):

а) запозичені з народних казок та б) реальні українські оніми (тобто ті, які справді існували раніше, чи існують і нині).

До групи онімів, запозичених з казок, належать такі антропоніми: *Вернидуб*, *Крутивус*, *Вернигора*, прізвище головного героя — *Котигорошко*, *Побиван* (у казках часто — *Іван-Побиван*), *Сучимотузок* та *Точикамінь* (у казках — *Товчикамінь*). Сюди ж віднесемо ім'я *Телесій*, яке асоціюється з іменем казкового *Телесика*. «*Телесиками*» у романі йменуються послідовники *Телесія*, але це вже не ВН, а збірне поняття, апелюєтив.

Як пише Ю. Редько, «характеристичним типом українських особових назв є прізвища, в процесі утворення яких з'єднувалися два корені чи основи. Антропонімні композити були відомі на слов'янській території вже в далекому минулому. Знаходимо їх у фольклорних творах майже всіх слов'янських народів, наприклад *Вернидуб*, *Кожум'яка*, *Котигорошок*, *Крутивус*, *Товчикамінь*, *Сучимотузок* — в українських народних казках» [5, с. 174]. У романі В. Кожелянка ці найменування персонажів виконують функцію прізвищ. Усі вони втратили своє первісне значення.

Роман «*Котигорошко*» названо за прізвищем головного героя *Вишнеслава Котигорошка*. Онім «*Котигорошко*» у свідомості багатьох читачів, завдяки казкам, асоціюється з іменем героя-змієборця, героя, який бореться зі злом (хай навіть це зло в образі змія) і перемагає це зло. Первісно (етимологічно) ім'я «*Котигорошко*» (у казках іноді *Покотигорошко*) — складне ім'я, утворене від двох основ: дієслова наказового способу *коти* (*покоти*) та іменника *горошок* (*горошко*). У казках пояснюється: «Мати... набрала води да іде — коли горошина котиться по дорозі да й вскочила у відро, а вона і не бачила. Прийшла додому, виливає воду — коли дивиться: горошина у відрі; вона узяла й з'їла і од тієї горошини уродився син. Дали йому ім'я *Покотигорошко*; він росте не по годинах, а по хвилинах» [8, с. 223].

У В. Кожелянка *Котигорошко* — звичайна людина, але паралелі з казковим героєм можна простежити. Як і всі його друзі, вчиться у «венеці» і мріє про «блискучі халяви». Але він, як кажуть, має голову на плечах і це допомагає йому — його військова кар'єра (в порівнянні з кар'єрами тих же його друзів) справді «росте не по днях» (своєрідна паралель з казковим *Котигорошком*). Зрештою, він досягає найвищої влади — стає президентом.

Цікаво простежити кількість антропомоделей, ужитих автором для називання головного героя. Найуживанішим виступає прізвище

(*Котигорошко*) — використано 529 разів; далі ім'я (*Вишнеслав*), яке вжито 42 рази; антропоформула ОІ+прізвище (*Вишнеслав Котигорошко*) трапляється на сторінках роману 5 разів. Така антропоформула, як *прізвище + ім'я + по батькові* у романі нами не зафіксована. Антропоформула *особове ім'я+ім'я по батькові* зафіксована лише одна — Горохій Вишнеславович. Такі антропоформули, як відомо, не були характерні для українців (особливо це стосується Західної України та Буковини), а привнесені з російської системи найменування, і саме тому, на нашу думку, В. Кожелянко не використовує антропоформули такого виду.

На позначення головного героя В. Кожелянко використовує ще й інші, дещо «специфічні» власні назви — *Горохій, Горохій Вишнеславович* (так називає себе Котигорошко під час візиту до Ярини) та *Маг К. Т. Горошко* (ця власна назва використовується у розділі, де *Котигорошко* з *А. Г. Ріппю* перебувають в астральному світі, на шостому небі і потрапляють на свято до Вельзевула). Ім'я «*Горохій*» та антропоформула «*Горохій Вишнеславович*» — це переінакшене, своєрідно обігране прізвище *Котигорошко* та антропоформула *Вишнеслав Котигорошко*. Це обігрування ґрунтується на близькості основ казкових імен «*Горох*» та «*Котигорошко*». Адже, як зазначав В. Д. Ужченко, «ще раніше фольклорист О. М. Афанасьєв (1826–1871) пов'язував ім'я *Гороха-царя* з міфологічним богатирем *Котигорохом*, що народився з горошини, яку проковтнула цариця» [7, с. 29].

В антропоформулі *Горохій Вишнеславович* В. Кожелянко, обігруючи антропонім на позначення свого героя (*Вишнеслав Котигорошко*), творить з особового імені ім'я по батькові, а з прізвища — особове ім'я. Таке перетворення імені дає можливість авторові натякнути на те, що головний герой уже поважного віку людина (ім'я *Горох*, зокрема у фразеологізмах на кшталт «за царя *Гороха*», сприймається як хронотопічне ім'я, тобто «часи *Гороха*» для нас передовсім давні [7, с. 28]).

У розділі IV «Ентузіазм патріота» у звіті Патріота, який веде (таємно) спостереження за *Котигорошком* для запобігання «можливої загрози безпеці держави» [2, с. 25], головний герой іменується спершу «герой *Котигорошко*», а потім, мабуть для зручності, швидкості запису, чи, можливо, навіть для конспіративності, — аббревіатурою *ГК*. Окрім того, на змістовому і художньому рівні прочитання роману відчутне

вороже ставлення автора «звіту» (тобто Патріота) до головного героя (Котигорошка). Автор «звіту», на нашу думку, Тит Яблуненко (у нього раніше був конфлікт з Котигорошком).

У цій же групі онімів (тобто групі онімів, запозичених з казок), розглянемо й інші власні назви, зокрема прізвища членів «Тріумвірату» — олігархів (а згодом і керівників України). Це такі прізвища: *Вернидуб*, *Вернигора*, *Крутивус*. У казках ці антропоніми використовуються для називання богатирів, які допомагають Котигорошкові. У романі В. Кожелянка: «олігарх Вернидуб був неперевершеним оратором, мав приємну зовнішність, добре володів усіма тонкощами політико-апаратних ігор, він контролював фінансову сферу, Верховну раду, Пану-країнську партію. Йому ще не було п'ятдесяти років» [3, с. 56].

«Олігарх Крутивус спортивного вигляду п'ятдесятирічний мужчина мав репутацію азартного, ризикованого, проте фортуного гравця. Він контролював енергетику, спорт і шоу-бізнес» [3, с. 56].

«Олігарх Вернигора, трохи старший за своїх колег, не був таким, як вони струнким і спортивним, зате своєю масивною статуєю навіював упевненість у завтрашньому дні. Контролював промисловість» [3, с. 57].

Президент Трипільський заважає їм, тому вони «прибирають» його з дороги, очолюють Україну. За Кожелянком, жереб «розподілив посади так: президент України — Вернидуб, голова Верховної ради — Вернигора, прем'єр-міністр — Крутивус» [3, с. 61].

Персонажі Кожелянка, хоч і названі іменами казкових богатирів, борців зі злом, зовсім не схожі на них. Вернидуб «верне» не дуби, а людські долі, активно знищує не зло, а тих, хто стоїть у нього на дорозі. Вернигора нагадує казкового богатиря хіба що «масивною статуєю», він «верне» до себе «гори» грошей, багатства, влади. Ці імена автор обіграє по-своєму, вплітаючи їх у тканину роману.

Онім на позначення ще одного казкового героя — *Побивана* у В. Кожелянка стає прізвищем командира спецотні бойової магії. Портрет осавула Побивана, поданий автором, нагадує портрет запорозького козака: «...п'ятдесятилітній засмаглий арій з голоною головою, посеред якої залишено було жмут волосся, і довгими вусами» [3, с. 35].

Цікаво обіграє В. Кожелянко казкове ім'я *Телесик*. Казку про Івасика-Телесика знають, напевно, усі. У ній «*Івасик-Телесик*» — ім'я

хлопчика, якого змія хотіла з’їсти, але він завдяки своїй кмітливості обманув її. Хлопчиківі на допомогу приходять гуси — відносять до батька-матері. У романі «Котигорошко» цей онім функціонує у формі «Телесій». *Телесій* — дивак із західних земель України, який починає проповідувати, стає пророком. Його послідовники — телесики оформляють його вчення у нову релігію, опозиційну до офіційної, — телесіянство. У постаті Телесія не бачимо нічого спільного з Івасиком-Телесиком із казки. Автор використовує співзвуччя цих антропонімів, напевно, лише для того, щоб підвести читача до думки про «нашість», «рідність» таких явищ в українському суспільному житті, як усеможливі пророцтва тощо.

Фіксуємо у романі ще двох персонажів, названих «казковими» іменами: це *Точикамінь* (у казках — *Товчикамінь*) та *Сучимотузок*. У В. Кожелянка вони «два найближчі послідовники Телесія», «апостоли», що відреклися від свого пророка і виступили з викриттям Телесія як банального корисливого шахрая» [3, с. 91]. Вони обидва — корисливі, можна навіть сказати — шахраї.

Усі імена, запозичені з казок, у романі Кожелянка виконують функцію прізвищ. Вони втратили своє первісне (етимологічне) значення і так чи інакше обігруються автором, творячи разом з іншими мовними засобами своєрідну художню дійсність.

До групи суто українських імен, які реально функціонували, а деякі з них функціонують і досі, належать імена *Святополк*, *Святомир*, *Ярослав*, *Яромір*, *Ярополк*, жіночі *Ярина* та похідне від чоловічого *Ярослав* — *Ярослава*. Ці власні назви були характерними в епоху «княжої доби», тоді такими іменами називали князів, представників вищих верств населення. У В. Кожелянка ці антропоніми використані переважно на позначення другорядних персонажів. Поєднання автором цих «високих», «княжих» імен переважно із прізвищами, які походять від прізвиस्क (*Святополк Книш*, *Святомир Глек*), працює на сатиричне сприйняття подій, змальованих у романі.

Спостерігаючи в романі авторське поєднання імен і прізвищ, переконуємося в слушності думки Гриценко Т. Б., що «ВН значною мірою визначають «обличчя художнього тексту» [1, с. 92].

Ім’я Котигорошка (*Вишнеслав*) можна кваліфікувати і як реальний, і як авторський онім: перший корінь реального оніма *Вишеслав* (від *vus* — високий) автор підмінює «Вишн» — від «вишня» (Вишнес-

лав). Така підміна частини імені показує, що автор, свідомо «занижуючи» ім'я героя, і сам дещо іронізує з нього.

Автентично українськими є у романі прізвища *Книш, Глек, Ткаченко, Гончаренко*. Це досить давні українські прізвища [2, с. 617].

Значно більшою за кількістю онімів і різноманітнішою є група авторських антропонімів. ВН цієї групи можемо поділити на кілька підгруп:

1) імена, утворені способом основоскладання за зразками відомих українських імен: (Вишнеслав та Небослава (за аналогією до імені Ярослава);

2) прізвища, утворені за допомогою суфіксів:

-енко (*Яблуненко, Кавуненко, Каламутненко, Гарбузенко, Сертифікатенко, Малиненко, Ехоліменко*); -ськ- (*Трипільський, Дерев'янський, Савойська, Пірнейська, Португальська, Вандейська, Арагонська, Микенокритський, Шиванський*); -ик (*Капшучник, Дротяник*); -юк (*Цингелюк, Концентратюк, Яйценюк*); -як (*Мотузьяк, Полотняк, Бумбляк*); -ович (*Копитович*); -евич (*Ковбасевич*); -ун (*Кошун*);

3) прізвища, утворені поєднаннями двох основ: *Доброзол, Мудромед, Чорнонес, Горщиксрібляк, Архікрилатій, Олегвіщій, Фарболис, Пта-Пташник* та *Кобзо-Кобзаренко*.

Президентом України в романі спершу був *Охрім'ян Трипільський*. Прізвище *Трипільський* викликає у свідомості читача асоціативний ряд *Трипілля — трипільська культура*, тобто нагадує про давню високорозвинену культуру народу, який колись проживав на території України. Це прізвище на рівні підсвідомості «запрограмує» на сприйняття персонажа як позитивного, але все «псує» ім'я *Охрім'ян*. Онім *Охрім'ян* утворений від імені Охрім + суфікс *-ян*. Ім'я *Охрім* в українському фольклорі традиційно сприймається як ім'я не зовсім мудрої і дотепної людини. Суфікс *-ян* надає цьому імені додаткових значень. В іменах суфікси бувають двох видів: демінутивні (зменшено-пестливі) та згрублі (згрубіло-зневажливі). В цьому випадку суфікс *-ян* має аж ніяк не зменшено-пестливе значення, але і не згрублості. Радше цей суфікс (*-ян*) надає імені офіційного звучання, навіть певної канонічності (згадаймо біблійне *Іоан*). Так само в онімові *Дактиліян*, хоч це не ім'я, а прізвище, можемо виділити такий самий суфікс.

Охрімом між собою називають Трипільського олігархи («коли він усе робив правильно»), або прізвищем *Тринак* («коли президент за-

ймався самодіяльністю»). Прізвисько *Тріпак* утворене, мабуть, від діалектного дієслова «тріпатися», тобто виявляти непослух. Тут бачимо, як через іменування персонажа виявляється ставлення до нього інших осіб — у нашому випадку олігархів *Вернигори*, *Вернидуба* і *Крутивуса*.

Прізвиська *Піринейська*, *Португальська*, *Вандейська*, *Арагонська* — авторські новотвори, використані для позначення одного й того ж персонажа — *Ярини Савойської*, журналістки опозиційного каналу КГБ, у яку захоується Котигорошко. Головний герой у своїх мріях навмисно називає її по-різному, мовби забуваючи її справжнє прізвище — *Савойська*, але далі у романі читаємо: «...вже навіть якби хотів, то не забув би це екзотичне прізвище» [3, с. 23].

Інші авторські прізвища-новотвори утворено від різних основ, за допомогою суфіксів, характерних для українських прізвищ, ці ВН виконують номінативну (ідентифікаційну) та характеристичну функцію, В. Кожелянко вдало використовує їх при творенні своєї «альтернативної історії». З ряду цих прізвищ виділяються незвичністю основи лише прізвища *Сертифікатенко*, *Бумбляк*, *Копитович* і *Ковбасюк*. Автор своєрідно поєднує ці прізвища з специфічними іменами (*Буха Копитович*, *Малинобур Сертифікатенко*, *Дерилев Бумбляк*). Ці власні назви органічно вплітаються в тканину роману, сприяють сатирично-му сприйняттю названих так персонажів.

Серед прізвищ, утворених поєднанням двох основ, немало характеристичних. Так, *Мудромед* (від *мудрий*) у Кожелянка — єпископ телесиків [3, с. 119]; *Горщиксрібляк* — «старий міністр фінансів» [3, с. 114]; *Фарболис* — перший заступник Котигорошка по НКВЗ (НКВЗ — ідеологічна поліція під назвою «Наглядний контроль за вірою і законом»), він (таємно від Котигорошка) організовує «бригаду чорних колобків», які винищують телесиків, при цьому робить вигляд, ніби нічого не знає. Прізвище «*Фарболис*» асоціюється з фарбованим лисом з казки Івана Франка, тут прізвище *Фарболис* вказує на лицемірство, нещирість названого так персонажа.

Ще одне характеристичне прізвище — *Кроволюбів* (утворене поєднанням основ слів «кров» і «любити»), *Кроволюбів* — хорунжий, який «дуже добре вміє прочитувати енергетичні вузли, тобто місця, де мають ставатись великі викиди людського болю» [3, с. 116].

Прізвище «*Олегвищий*» утворене поєднанням слів «Олег» і «віщий». Цим прізвищем названий у романі поручник, що командує чотою

«Відун», в якій «розробляються і вдосконалюються магічні ритуали Давньої України» [3, с. 35]. Це прізвище асоціюється з давніми волхвами, віщим Олегом, Київською Руссю.

Цікаву підгрупу в групі авторських антропонімів становлять так звані «зашифровані» оніми. Це такі ВН, як *Птеро Дактиліян* та *Дія Воляні*. Пояснюючи ці оніми, можна так їх «розшифрувати»: *Птеро Дактиліян* прочитується як «птеродактиль», (грець. ptero — крило і daktulos — палець) — підряд викопних плазунів ряду птерозаврів, що жили в мезозої і мали невеликі (15–20 см) розміри [6, с. 774]; *Дія Воляні* — «диявол». З «дияволом» усе зрозуміло: *Дія Воляні* у романі — князь-іпіссимус князівства Туле, яке було «неофіційним центром світового окультизму» [3, с. 130]. Що ж стосується «верховного вождя Атлантиди, некоронованого імператора, самочинованого генераліссимуса та вишого ієрарха культу Трьох Богів Птеро ХХVI-го Дактиліяна» [3, с. 39], то мотивація іменування автором його «птеродактилем» не зовсім зрозуміла. Ми вважаємо, що таке іменування Кожелянком персонажа не випадкове. Напевно, автор хотів наголосити на давності династії правителя Атлантиди, адже й онім *Атлантида* викликає згадку про давню цивілізацію.

В. Кожелянко у романі «Котигорошко», як і в романі «Дефіляда в Москві», творить складні антропонімні утворення. Так, на позначення президента *Трипільського* автор творить такі оніми: «*Батько Нації*» [3, с. 57], «*Батько Нації, Оборонець Неньки, Лицар Віри і Гарант Конституції, Його Високошляхетність пан Охрім'ян Трипільський*» [3, с. 62]. Подібно йменується і *Вернидуб*, наступник Трипільського: «*Рятівник України, Батько Націй, Гарант Конституції і Друг Народів, наш дорогоцінний президент, а насправді підлий узурпатор і нікчемний кар'єрист*» [3, с. 115]. Ці оніми перегукуються з антропонімами на позначення Гітлера в романі «Дефіляда в Москві» і також мають іронічний, чи навіть саркастичний характер.

Висновки. Роман В. Кожелянка «Котигорошко» засвідчує добрі знання автором українського ономастикону та правил його творення. Реальні оніми В. Кожелянко вводить в такі контексти, що вони отримують додаткові конотації, набувають нового значення, втрачаючи при цьому своє первісне, етимологічне, водночас контекст зумовлює не просто набуття іменами певних конотацій, а, введені в тканину роману, оніми і зокрема антропоніми стають одним з засобів творен-

ня сарказму, авторської іронії щодо створеної ним реальності («альтернативної історії»). Утім, ця іронія, навіть, точніше, самоіронія, є цілком зрозумілою з огляду на належність роману до постмодерної літератури. Особливості стилю мовлення й жанрового різновиду цього твору зумовили специфіку функціонування в ньому власних назв, особливості їх системно-ієрархічних та динамічних асоціативно-сміслових зв'язків.

Перспективним вважаємо дослідження особливостей функціонально-стилістичного навантаження онімії романів В. Кожелянка у контексті сучасної української постмодерної прози.

Список використаної літератури

1. Гриценко Т. Б. Ономастикон художнього тексту як об'єкт цілісного аналізу / Т. Б. Гриценко // Щорічні записки з українського мовознавства: збірник наукових праць. — Одеса, 1999. — Вип. 6. — С.92–98.
2. Історія української мови: Лексика і фразеологія / В. М. Русанівський, В. О. Винник, В. Й. Горобець та ін. — К.: Наук. думка, 1983. — 743 с.
3. Кожелянко В. Котигорошко : роман / В. Кожелянко. — Львів: Кальварія, 2001. — 156 с.
4. Потяг 76. — 1'2002. — Центральноевропейський літературний часопис. — Чернівці: Молодий буковинець.
5. Редько Ю. К. Сучасні українські прізвища / Ю. К. Редько. — К.: Наук. думка, 1966.
6. Словник іншомовних слів: 32000 слів та термінологічних словосполучень / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. — К.: Довіра, 2000. — 1018 с.
7. Ужченко В. Д. Народження і життя фразеологізму / В. Д. Ужченко. — К.: Рад школа, 1988. — 279 с.
8. Українські народні казки: для мол. шк. віку / передм., упоряд. та адаптація текстів Л. Ф. Дунаєвської. — К.: Веселка, 1991. — 367 с.

Максимюк М. В.

кандидат филологических наук,
преподаватель кафедры общественных наук и украиноведения
Буковинского государственного медицинского университета
e-mail: maksymjuk@ukr.net

ТРАНСФОРМАЦИЯ СОБСТВЕННЫХ НАЗВАНИЙ В ПОСТМОДЕРНИСТКОМ ТЕКСТЕ (НА МАТЕРИАЛЕ РОМАНА ВАСИЛИЯ КОЖЕЛЯНКО «КОТИГОРОШКО»)

Резюме

Статья посвящена анализу функционирования собственных имен (антропонимов) в постмодернистском тексте и их трансформации (на материале романа В. Кожелянко «Котигорошко»).

Ключевые слова: оним, антропоним, постмодернистский текст, функции онимов, «альтернативная история».

Maksymyuk M.

PhD, teacher of Social and Cultural Studies Department
Bukovinian State Medical University
e-mail: maksymjuk@ukr.net

TRANSFORMATION OF PROPER NAMES IN POSTMODERN TEXTS (BASED ON NOVELS BY VASYL KOZHELYANKO «KOTYHOROSHKO»)

Abstract

In the article functioning of proper names in postmodern text and their transformation (based on the novel by V. Kozhelyanko «Kotyhoroshko») are analyzed. This article is devoted to the lexico-semantic and functional-stylistic analysis of the anthroponyms in the modern Ukrainian post-modern prose (based on the novels by V. Kozhelyanko «Kotyhoroshko»). In addition, the impact of the text's genre and the author's individual stylistic preferences on the qualitative and quantitative content of his belles-lettres onomastics is analyzed. The peculiarities of the post-modern text, as well as their influence on V. Kozhelyanko's selection of onyms in his novels, are determined.

The author does not only use the traditional classes of anthroponyms and different variants of anthroponymic formulae, but also creates complex multi-component appellative-anthroponymic nominations, and often applies appellative characteristics that become contextual onyms; he also uses the substitutes for proper names.

The analysis of functional and stylistic features loads of proper names novels V. Kozhelyanko in the context of modern Ukrainian postmodern prose is perspective for future research studies.

Key words: onym, anthroponym, postmodern text, functioning of the onyms, «alternative history».

Надійшла до редакції 07.06.2015